

Et Midtsommer spill

en freds dialog
av Lasse Efskind

Denne himmelske dialogen begynner komisk blasfemisk, men endrer gradvis karakter, og vil jeg si, seriøsitet. Den går fra en velkjent konflikt lettlivethet contra god moral, til en dialog om krig og fred, til refleksjon om eksistensielle spørsmål. Den henter inn dagens krigskonflikter til et perspektiv mer allment om kamp, fred og motsetning, også i menneskesinnet. De to personene i dialogen går fra tradisjonelt religiøse gestalter, til å bli symbol og abstrakter for dype motsetninger, eller motpolene Yin og Yang, om man tenker østlig filosofi. Dialogen skal ikke gi klare svar, men perspektiver å tenke over. Mange uttrykk og kjente referanser er vevd inn. Det er rom for å kombinere med musikk og dans som en viktig kunstnerisk del. Det kan foredle dialogen.

Formen er rim-tradisjonell, som i Per Gynt eller Faust, og innholdet, for å ta munnen for full, er heller ikke så ulikt. Per møtte sin knappestøper, Faus falt for sin pakt med Fanden. Dessuten er dette en form for dramatisk «Fantasy» litteratur, noe som er i medvind for tiden.

Scene: et St. Hans bål (flammer og fest med blinkende lys, ikke levende flammer) med noen glade dansende mennesker i alle aldre rundt. Musikk. Midnatt, men likevel halvmørke eller sommernatt-lyst som i en nordlig sommernatt. Flakkende lys fra flammene. Det skal først være stemning mer av dekadanse og glorete enn av tradisjon og hel ved.

Inn fra venstre kommer en eldre mann med hvitt skjegg, krokrygget og med gåstol. Det er Vårherre. Han virker vaklete og skral, nesten så man har lyst å springe bort og hjelpe.

V: For en usømmelig dans – stans!
(han løfter armene mot de dansende, men snubler samtidig og må støtte seg til gåstolen. De dansende skotter avvisende bort på han, stopper ikke).

V: Jeg byder dere, stans. Hører dere ikke, stans, jeg er Vårherre, ellers blir det til det verre. (da de bare ler og danser ennå lystigere, sier han, mest som til seg selv):

V: Ja Vårherre, dessverre, (sukker) og jeg må bestemme hvem som blir frelst, å nei, og hvem Fanden får hjem til seg.
(river seg irritert i skjegget, og er igjen ustø mot gåstolen, puster tungt)

V: Å nei, jeg skulle aldri fått makten i denne menneske sjele-jakten.
(hytter igjen nevene mot de dansende, som ler tilbake)
Alle klager og krav går helt hett på mitt himmelske internett.
(henvendt til publikum) Jeg kommer fra urkraftens ånd, men se, menneskets mistro tærer, de vil ikke be, så kraften er svekket, nå skjelver min hånd. Selv vi gudene bare krangler, både Allah og Krishna sier min styring har store mangler.

(han løsner taket i gåstolen, betrakter hendene sine som vibrerer, og faller bakover, så reiser seg frustrert)

V: Bare en løsning er sikker nok, jeg må få tak i selveste Jonsok, den lumske lurvete danse demon. Han har villedet flere enn denne flokk.

(puster tungt, strekker begge armene opp, med litt mer kraft, men likevel med brusten stemme)

V: *(vender seg mot publikum igjen)* Som Fanden fikk kontrakt med Faust for nytelse, vil jeg kreve denne Jonsok til troskap, til gjenytelse for de sanne gleder som edler sinnet. Hans syndige gestalt må derfor forsvinne. Vi må skille det edle fra det gemene. Måtehold og livskraft vil jeg igjen forene.

(han løfter først begge hendene manende opp, vakler, og løfter da en hånd opp som en knyttet neve)

Jeg maner deg Jonsok, du lettlevde ånd, du må legges i bånd *(gjentas)*.

(først skjer ingenting, annet enn at alle danser videre)

V: *(tydelig frustrert over at ingenting hender)* Å nei, å nei, dette blir mer enn nok, blir for mye mosjon og irritasjon for en gammel knark og monark som meg ... Jonsok jeg maner deg *(gjentas, så avventende, og med ett lyder et brus)*

... jeg synes jeg hørte no ... ja, jeg ser ham der oppe på åndenes bro ... nå kommer han denne vei.

Ned fra tak/himmel daler en mørkkledd muskuløs skikkelse med flammende striper i tøyet, mye som en Harlekin. Straks springer han lettvent bort og svinger seg i dansen med de andre. De dansende applauderer og inkluderer ham.

Om man ønsker kan dette gjøres til et lengre dansenummer med original musikk.

Til slutt løper han ut av danse-ringen, stanser foran den gamle, og bukker eller kneler ærbødig, men samtidig utfordrende og med ironi.

J: Vårherre, til tjeneste, du maner ... jeg bukker, for du ropte så englene rødmer og sukker, hva vil du med meg som er midtsommer guden, er lysten i midtsommer bruden. *(ler bakoverlent)*. Jo, jeg aner og frykter, det går visse himmelske rykter ...

V: *(løfter seg irritert og myndig, men vakler, må støtte seg på gåstolen)* Godt, vit, du er ingen Gud men demon, en viktig distinksjon, uansett, jeg har kommet for å si, din tid som demon er forbi.

J: forbi? Er du gal, for en mørkemann moral.

(Han slår ut armene mot de dansende som kommer med lystige støttende tilrop).

V: Denne midtsommerfest er en uønsket gjest i sommerens skrud, uverdigg Gud. Det har skeiet ut, du har tatt deg til rette, vært en stut! Det må bli slutt på dette. *(Han løfter armene)*. Derfor, knel du demoniske dansevenn, umoral må forsvinne, din ånd omstøpes igjen.

J: *(spretter lekent til side)* Nei vent litt du allmektig, vær ikke så egenmektig, la meg forklare mitt spill før jeg kranses av gudenes ild, for i denne verden er krig og drap en større synd enn mine jonsokske dansegale.

V: (*streng*) trosser du mitt bud, det jeg vil befale.

J: Nei nei, du er Gud og Vårherre, men vent, hør likevel ut mitt argument. (*bøyer seg på nytt dypt foran ham, noe smiskende*). For du er stor, kan litt av hvert, gjøre undre, hedre, ikke bare straffe, har jeg lært. Tro meg på mitt ord.

V: (*litt smigret*) La gå, men vær snar, og mitt tålmod spar, jeg er overarbeidet. Det blir fort for sent. Og dette med undre, de eksisterer ikke, er bare mennesket som ikke kikker bak kulisser og lover, så smører de et under over.

J: Uansett, saken er rett og slett, slik jeg ser det, den store synd er de mektige krigs demonene, det blodige stålet, ikke vår lystige dans med hormoner rundt bålet. Som du vet, den som ergrer seg over smått og alt, må ha tålmod som havet har salt. (*V i irritasjon holder igjen på å falle, J støtter ham*) Stå i stormene støtt, det er lett å falle, og blir ikke bløtt.

V: Godt tenkt og talt, (*han roer seg, justerer balansen, er noe mer stødig enn i starten*) men hva tilbyr du, jeg ser det ikke åpenbart ...

J: Jeg har noe du vil trenge og vil velsigne snart. (*V vifter avkreftende skeptisk*). Men la meg først fortelle hva jeg gjør for disse menneskene rundt bålet, og ja, med velsignelse fra selve midnatt solen, guders kildeskatt. (*V gjør en armbevegelse som: ok da, men kvikt*). Jeg bygger skjønnhets og fredens hov i denne høytidsnatt, gjør lyst og elskov lov, la gå et elskovs rov i ny og ne, en dans foruten klær, selv har jeg kvinner kjær ... (*V hytter nevene*) ... men se det på distanse, ha toleranse for lyst til liv, er min mening, tenk stort, uten dom som en forstening.

V: (*Er forferdet*). Er du pine gal, skal jeg gråte eller le. Dere lukter umoral. Du sa jeg trengte deg, har du et poeng, et jokerkort, så vis meg det, men fort.

J: Ja, ja, jeg kan formidle det som gir deg nye krefter, kan forynge, gjøre krig til fred, og så ut i fruktbar jord din Gude-sæd. Men da må du le og synge, leve med alle disse danseglade først, vit, de gjør deg ingen skade, så still din tørst. Synd og skam er ikke her, men gjemt i soldaters marsj og droners flukt og nålestikk, i krigers hær. Ser du det ikke, så skjerp ditt blikk, for krigens generaler lar oss alle i stikke, du selv blir en liten brikke ...

V: Går du fra vettet lille demon, jeg er da ingen kujon. Men du er, jovisst, en drømmer, en idealist, naiv og snill, fatter ikke maktens renkespill. Alt dette nye om likeverd, menneskeretter, taper terreng for de sterkestes krav, også vi. Makten endres, og man må følge etter, selv i det åndelige, ingen går fri. (*mer ettertenksom:*) Rett nok, krig er, skal vi kalle det et moralsk dilemma, men hør nå her, det minker ikke din synd og umoral. (*V har nå fått mer kraft i sin moralisering*).

J: jo min sann, for alt er en prioritering, husk etikkens hellige mal. Mist ikke troen på det gode liv. Hva er vel mitt midtsommer-bål og dans mot bomber, mord og brann. Det er du som nå er godslig blind, dras med i maktens dansetrinn.

(Her er det mulig å legge inn et dansenummer der dansende soldater kommer inn og danner en ring rundt de som fra før danser ved bålet, så prøver de dansende få soldatene med i sin dans, av-militariseres, men da generaler og politikere på sidelinjen ser det, så roper de bryskt/militant soldatene tilbake, og de må adlyde ordre. Dette må illustrere teksten i denne delen og ikke avlede oppmerksomhet)

V: For noe meningsgnål ...

(slår irritert ut med armene, blir igjen ustø, men har nå likevel mer energi i kroppen, er i stigende grad engasjert)

... men jeg er ikke blind, forstår også tanken din. Likevel, disse krigerne stadig bønnfaller, lovpriser meg som gud, sier jeg må være på deres parti, og de priser sin president, som de sier er gude-sent, står på biologiens grunn, med drift mellom bare han og hun, med troskap til markedets bud. *(stopper opp, blir litt betenkt)* Jeg må likevel medgi min frykt, så vit, jeg har en baktanke her i reserve trygt, som et dialektisk spill om du vil, og det er – ved å gi dem for skarpe våpen, kan de gå sin undergang i møte. Framtiden er derfor forunderlig åpen, en verden av savn og sult, eller en med honning og fløte. *(stopper litt opp, tankefull)*

Og jeg vet du skjønner, money talks, da hjelper ikke våre bønner.

J: Kjønn, krig og marked, du kaster tankene tilfeldig rundt som terningspill, det er her du trenger meg, gå ikke videre og vill. Pengemakt, ta deg i akt. Vi må søke sannhet, svelge den røde pille, ellers går det oss ille.

V: *(irritert)* Så arrogant og frekt. Troen på den slags sannhetskjemi er forbi. Kan jeg stole på deg en sjarmør, en sansenes knekt, mer enn på hele makteliten, på alle de med våpnenes viten? *(slår ut med armene)*. Du vet, den som har makt får rett, så enkelt rett og slett.

J: Slett ikke, åndens styrke gir mere vett. Men valget er ditt, Herregud, jeg driver ikke med tant, det jeg sier er såre sant. Husk, det er mer mellom himmel og jord enn vi vet, samtidig mye vi dikter til som ikke er realitet. Du har selv sagt det slik, i anelsens mangel, har Fanden sin beste engel.

V: *(knytter irritert en neve)* Rart at du nevner han, for Fanden flammer også i dine bål og lystige brann. Summasumarum, vi kan ikke fortsette sånn. Knel nå for min hånd.

V løfter begge hendene for å befale, men snubler forover. Jonsok tar ham imot, geleider ham tilbake til gåstolen, som V skyver irritert til side, blir stående, er sterkere nå. Da, uventet, Jonsok kneler til slutt respektfullt ned foran V.

J: Ditt befal er min lov, men jeg ber deg bare, tenke etter før du punktum setter, hva er moral, hva er synd ... elskov eller drap, hatet eller kjærlighetens gral. Ditt ansvar og din ånd er stor, du har ennå makten i himmelpakten, der åndene bor.

V: *(Nøler med ett)*. Har jeg? hadde det vært så lett. For ingen er så stor at ingen lov står over. Du er ved kjernen i det hele, selv jeg kan tvile, rastløs går min tanke rundt, får aldri dvele. Intelligentsia og teknologi får stadig mere makt, skal jeg forbli med min

magi må jeg danse i naturlovers takt. Sant og si, min åndsmakt er bygget på de levende, alt annet er for krevende. Om sjel og ånd bare er i hodene, eller også universet, er det store kontroverset. Vår tro er derfor skjør, ingen evner vite før de dør.

J: *(nå er det J som vil løfte V ut av tvil)* Sannelig, når selv Vårherre tviler på troens vei, da har verdens rammer endret seg. Du vet, menneskene tilber deg, husk profetens ord. Du er ikke skjør, men sterk og stor, er den ene dommer-myndige.

V: *(ser forbauset på J)* ... at dette kommer fra deg, den syndige ... *(J bøyer seg i respekt, V retter ryggen, føler seg styrket)*. Sant nok, makten min ligger i de milliarder hodene, der har jeg ennå kodene. I stjernestøv jordlivet kom, det første frø fra en skaperhånd. Fra steinhulens skygge til lyse palasser, er menneskets lange vei, vitenskap og teknologi gjør tilsynelatende fri, likevel, så hva? At the end of the day, trenger de stadig meg, mens slike som deg og de dansende, de bare bekymrer og trasser meg, de lever ut sansene. *(V med et stramt men samtidig lurt smil, siden han nettopp fikk ros og annerkjennelse)*

Alvorlig talt, du som er blant de innvidde kyndige, vet det er en himmelsk maktfordeling der Fanden tar seg av de obsternasige syndige. Skillet går ikke mellom det onde eller gode, men forkvaklet eller fruktbar livsmetode.

J: Synd på synd, forkvaklet jeg? Nei. *(litt oppgitt)* men forstått, godt, det du sier er kanskje værens vilje, likevel, ditt privilegium er å kunne både dømme og belønne. Du har et valg fordi du i frihet tenker; det bærer håp, kan bryte lenker. Husk, de vi elsker vil derfor elske oss, er den rette vei å sloss. Krig krenker lov og rett, er å drepe, hogge med gudehånd, de sier, man må knuse egg for å få omelett. Slikt mangler fullstendig vett. Denne åpenbare ondskap, Herregud, stopp den med all din viten og ånd. Derfor *må* du velge kjærligheten framfor krig, ikke være gammeldags naiv.

V: *(brysker seg)* Nå er du frekk formanende igjen. Vår tids krig og korstog er for det gode, det sier de, og hvem vil straffe da? Derfor, mener de, er moralen deres vel og bra. Med Gud på sin side kan soldater med full rett både drepe og i rettfærd lide.

J: Du får meg til å le - og gråte. La meg si deg dette i en gåte. En konge stor skulle ut i nabostrid, men et tre sto og stengte på veien et sted. Han beordret sin sønn å hogge det ned. Men for hver flis han hogg, vokste stammen seg bare tykkere. Samtidig drysset det modne frukter til jorden. Treet sa til sønnen, bli min venn, bli med frukt min sammensvoren. Han samlet frukten, serverte den kongen og hans menn. Snart danset de og sang, ble i mildhets rus. Med sin krigerske nabo forhandlet de fred og delte, til slutt ble de alle dus. For med kløkt kan kamphaner enes, bygge tillit, men respekt må fortjenes. Slik ble framtiden fruktbar for begge, som var de plommer i egget. Vårherre, fortell meg, tolk og tal, spør deg selv, hvordan kan både du og Fanden i fred sammen fordele synd og moral?

V: Du listige demon, det er ikke så enkle svar. Husk at blod, ikke frukt ble hellig vin. Mine trær mangler modne frukter, er ikke som din, men gir skygge for solen, gir fred, gir kontemplasjon, en dypere mening. Det finnes mer enn det mennesket ser. *(Han har nå fått kraft i stemmen, trenger ikke lenger holde i en lydlessig gåstol)*

J: Jeg synes du unnviker klare svar, blir kraftløs mot krigenes hjertekalde steining.

V: Nå er det du som dikter og dømmer, famler i blinde, vil slippe unna din egen dom. (*Hever igjen armene*). Alt vender tilbake til start har gudslivet meg erfart, dessuten, all livsmening er «i» ikke «med». Du lille demon med tankepill og høye mål, hva er det du egentlig vil, vit, trår du inn i min ild, bare da kan din kraft og ånd nå sitt mål. Du forstår nok, skjønner, din kraft som jonsok demon må støpes om – Så kom, kom, ikke flere vente-bønner.

J: Sorry, jeg ser ikke helt logikken, og samtidig lar du da i stikken alle de danseglade, de på kjærlighetens farefulle vei. Derfor, du må gi meg først en mye bedre begrunnelse, det fortjener både de og jeg. (*de dansende applauderer*)

V: La gå, (*sukker*) vit, i verdsetting min dype mening alltid lå, men mennesket fattet det bare halvt; de trekker slør til side for stadig bedre å forstå. Men da går det galt. Noen tror jeg er kjøtt og blod, andre at jeg er timeskriver, både ond og god, andre ser meg abstrakt med åndens utømmelige makt. Jeg søker den innerste marg i stammen, det som holder verden sammen. Sannhetens sum derfor er - jeg er den jeg er.

J: som betyr ... er den du er? Jeg forstår ikke riktig det der.

V: som er poenget. Mysteriets seil, en esoterisk kilde, et trollspeil. Jeg vil stille storm i all vrede, vende rastløshet og synd til glede.

J: så jeg og mine danseglade behøver derfor egentlig ikke dømmes, eller tar jeg feil?

V: Både ja og nei. Jeg er bare en formidler, materiens gudegjorte essens – nok sagt, no defence, knel nå, vær ikke alt for steil. Jeg sender deg til Fanden for å hjelpe deg, du må forstå. Der er det daglig dans og lutter glede, alt tilrettelagt for en som deg. Hos meg med bønn, militaristisk ro, det ville ikke passe deg å få. Jeg vil lede deg varsomt den lange ferden til helvete gjennom himlene i verden. (*gjentar det siste*)

J: Så vakkert, takk ... men akk, hva med alle mine venner her rundt bålet, deres dom og skjebne, for jeg er deres hjelper, kraft og lanserytter. Hva med krigens generaler. Hva med hverdagslivets helter, de som likeverd beskytter? (*de dansende applauderer hans spørsmål, legger press på svaret*)

V: Enhver får mestre eget liv og mening, medgang motgang tåle. Intet annet nytter. Nok om det. (*hever igjen armene mot Jonsok, som trer til side, gir seg ikke over*)

J: En siste sjanse, en utfordrende ide, ta den, at du følger oss rundt bålet først, våger danse, kjenne rytmen, leve med, får stilt din tørst - før det hele dømmes til å stanse. (*J venter ikke på svar, vinker de dansende til seg, og de kommer nærmere, danser straks rundt V*)

V: Hva er dette for et renkepill, det rene sprøyt ... du gambler høyt

J: *(til V som kjemper imot, men er også nølende fristet. Forsiktig diskret tramper han danserytmen)*

Vi vil gi deg vår midtsommer lyse styrkebrygg, en livskilde kraft, den skjulte sans. *(Samtidig kommer en litt frodig dansedame mot V. Hun løfter fram som fra et av brystene en stor skjenk eller skål, holder den fram mot V, ber ham drikke.)*

J: Ta nå solide slurker, dans, det er verken drog eller sprit, gjør tanken og hånden trygg. *(Han nøler, oppfordringen gjentas. Han tar til slutt en liten slurk, til applaus fra de rundt, så en slurk til)*

J: *(til V som fremdeles kjemper imot, men på sterkt vikende front.)*

Kom, dans, følg med, kjenn bålet, det varmer, kjenn kreftene komme.

(flere dansende strekker hendene mot V, vil ha han med rundt ilden)

... hold fast i de danse-gale, de har snille gode armer ... tvilens tid er omme.

Han blir nølende mer og mer med, til slutt danser han uhemmet, får ny kraft og bevegelse, kaster skjegg og hvitt hår. Det hele blir stadig heftigere, en sprek og sensuell dans, til et brått avsluttende klimaks. Lyset fokuserer da på de to som til slutt står nær hverandre, andpustne, først i en omfavnelse, men så synker J uventet underdanig respektfull ned på kne foran V

J: Tiden har kommet, folket har krevd, nå er mitt demonliv fullbyrdet, levd.

V: *(som i forvandling har blitt en profetisk sterk skikkelse):* Ja, bøy ned, det må ende nå, og slik, men som ny skal du gjenoppstå, mer rik. Jeg viser deg stor respekt, dømmer ikke de dansegilde, men må gi moralen en endret vekt. Din elskovsdans i lyst, det vil jeg si, jeg løfter derfra ut og opp det skapende, er min magi. Den sanne lidenskap lar jeg i fred, resten hogger jeg til pinneved. *(V legger begge hender på J's hode)* ... Så, reis deg fornyet i alles indre, bli del av den varme kraft. Bli lysten som skaper liv. Bli magi i vekstenes saft. Bli håpet som hjerter kan drive, skap fred, slik fred kan bli del av ditt indre. Kulde og krig kan ingen forhindre, men slike som deg gjør lidelse mindre.

De dansende danner en tett ring rundt de to, og danser rundt dem (og flammene). En mulighet er at de som et syngekor gjentar siste linjer fra ... reis deg fornyet i alles indre ... og det kan utvides mer.

Til slutt blir de to med i dansen rundt flammene. Her er mange senografiske muligheter. Ser for meg at til slutt danser de inn i (de kunstige) flammene, skjules helt av flammer før lyset brått slukkes og teppet faller.

Viktig er at i denne sluttscenen, skal stemningen, om man får det til, være forvandlet i musikk og farger fjernt fra det glorete og dekadente inntrykk i starten, nå til dybde og en følelse av hel ved ...

Lasse - i det herrens år 2025

Lasseefskind@icloud.com

www.efskind.com

- tel: +4791388295

